

De kunsthandel Alberge te 's-Gravenhage bezat in 1929 een herhaling van deze voorstelling, van gelijk formaat. Voor zover men naar een foto kan oordelen, lijkt mij dat stuk van ietwat geringere kwaliteit te zijn, vooral in de gelaatstreken der schutters, en dus waarschijnlijk geschilderd naar het stuk te Cambridge en bestemd voor den anderen meest geïnteresseerde, Lengele zelf of kapitein Van Bladen. Alhoewel het stuk in het Fitzwilliam Museum, na het te loor gaan van de grote groep, de belangrijkste herinnering aan die groep moge zijn, toch is het jammer, dat in 1929 niemand op de inval is gekomen de groep bij Alberge in verband te brengen met Van Gool's beschrijving, wat had kunnen leiden tot aankoop door het Haags Gemeentemuseum.

Mr. Jacob de Riemer (1730) oppert, dat de aanleiding tot het schilderen in 1660 van deze groep officieren van het oranjevendel is geweest de herdenking van het feit, dat den jongen Prins van Oranje in dat jaar in de Nieuwe Doelen zelf het burgerschap van Den Haag is aangeboden.

Ter aanvulling van het artikel in Oud-Holland 1946 kan nog worden meegedeeld, dat Hofstede de Groot in 1923 een mansportret zag, volledig getekend met de M verbonden aan de L. Blijkbaar is deze wijze van signeren, die wij ook vinden als monogram met weglating van „engele" op het stuk der verzameling Gatacre-de Stuers, de gewone geweest. Zo kan verklaard worden, dat, blijkens een inventaris van 1775 van de Nieuwe Doelen en de vermelding in Sysmus' register, de achternaam, door het verwaarlozen van lus of dwarsstreepje van de L, gelezen is als Engele.

Als argument voor oude betrekkingen van de familie Lengele met Brabant kan ook dienen, dat twee van Lengele's modellen waren Lodewijk Gerard van Renesse 1599—1671, predikant en hoogleraar te Breda, en diens zoon Constantijn Daniel van Renesse (1626—1680), secretaris van Eindhoven en ook bekend als schilder, mogelijk leerling van Rembrandt.

Zou Lengele, naast misschien ook Hanne-man, de schilder zijn geweest van levens-

grote familieportretten in de geest van Van Dijck, die zich in 1726 op Oranienstein bij Diez, toenmaals bezit der Friese Nassau's, bevonden? Wij weten, door de Leeuwardengroep, dat hij voor die familie heeft gewerkt.

¹⁾ Oud-Holland 1946, p. 113 vlg. en Kunst-historische Verkenningen p. 52 vlg.

²⁾ J. van Gool, De Nieuwe Schouburg der Ned. Kunstschilders I, p. 30.

M. Lengele's Principal Work with Self-Portrait

by A. Staring.

The small-sized picture representing a Company of Arquebusiers in the Fitzwilliam Museum, Cambridge (cat. Marlay Bequest, No. 27), is attributed to Martinus Lengele. It is considered to be a replica by his own hand of the painting which in the 18th century was still hanging in the large upper room of the "Sebastiaansdoelen" in The Hague and on which Jan van Gool read Lengele's signature and the date 1660. The ensign in the picture is the painter himself. It was probably intended for Captain Cornelis van Bladen or for the painter himself. In 1929 S. Alberge, art dealer, The Hague, had a second replica, of inferior quality, but otherwise exactly similar.

HET MEESTERWERK VAN ABRAHAM HONDIUS

door H. Gerson.

De aantekenboeken van George Vertue (1648—1756) bevatten een schat van gegevens over Nederlandse schilders en Nederlandse kunstwerken in Engeland. Zoals bekend, zijn Horace Walpole's „Anecdotes of Paintings in England" gebaseerd op de talrijke aantekeningen en notities van Vertue, die deze zelf nooit heeft kunnen uitgeven. Walpole's boek is slechts een „masterly résumé" van Vertue's verschillende manuscripten en het bleef aan de Walpole Society voorbehouden Vertue's manuscripten in extenso uit te geven en van een index te voorzien ¹⁾.

Op blz. 13 van het tweede deel (Walpole Society 20, 1932) lezen wij het volgende:

ABRAHAM HONDIUS. HONDENMARKT.

LONDEN, VERZAMELING GERALD MASSEY.

May. 1726 Mr Halsteds sale of pictures. The Celebrated Dog Markett. 'Abraham Hondius 1677'. this picture being much noted. & esteemd as his Master peice. the dogs of all sorts and kinds, extreamly Natural. above on steps are some people, men & women, which shows his skill in Humane figures, not very correct but an easy pencil. those steps strait a cross the picture being dark, have an ill effect in the midle of it.

In de Dallaway-editie van Walpole's „Anecdotes of Paintings" vinden wij slechts een zeer verkort uittreksel: "His best picture was

a dogmarket, sold at Mr. Halstead's auction in 1726" en de toevoeging van de bewerker Dallaway, zeggende, dat het schilderij niet minder dan „thirty different kinds of that animal" toonde.

Een veilingcatalogus Halstead is niet bekend. Het schilderij, dat Dallaway dus nog moet hebben gezien (omstreeks 1780) was lange tijd zoek. Kort geleden dook het voorzien van een toeschrijving aan Jan Weenix weer op (afb.) in een particuliere collectie te Londen²). Jaartal en signatuur waren weggekrabd of overgeschilderd, maar overigens beantwoordt het schilderij geheel en al aan de beschrijving van George Vertue. Wij

delen zijn bewondering en ook zijn kritiek op de donkere stoep, die dwars door het gehele schilderij loopt. Ook als bewijs van Vertue's nauwkeurigheid lijkt het schilderij mij overigens waard te worden gepubliceerd.

Sinds 1665 vertoefde Hondius in Londen en aldaar moet hij de „Hondenmarkt” hebben geschilderd. De kleuren hebben enigszins geleden door het opkomen van de donkere onderschildering. De compositie met de grote witte dog in het midden is zeker een meesterlijke vondst.

¹⁾ Walpole Society, vols. 18 (1930), 20 (1932), 22 (1934), 24 (1936), 26 (1938), 29 (1947).

²⁾ Verz. Mr. Gerald Massey, Londen, 1951.

*“The Dog Market” by Abraham Hondius
by H. Gerson.*

This painting, formerly regarded as Abraham Hondius' masterpiece and bearing his signature and the date 1677, was described by George Vertue (Walpole Society 20, 1913, 13). It is now in an English collection. The signature has disappeared and the painting was wrongly attributed to Jan Weenix.

HET ORIGINEEL VAN EEN DOOR A. GEDDES GEËTST PORTRET TOE- GESCHREVEN AAN DANIEL KONINCK D.O.

door H. Gerson.

In 1936 schreef Campbell Dodgson over een prent door Andrew Geddes (afb. 1): “In the manner of Rembrandt's early . . . portraits of himself, but the original (if any) . . . has not been ascertained”.¹⁾ Dit origineel werd evenwel in Oud-Holland gepubliceerd, mijns inziens ten onrechte als een Rembrandt ²⁾. Een toeschrijving aan Daniël Koninck d.O. lijkt mij juist.

Geddes heeft herhaaldelijk naar Rembrandt gewerkt, echter meestal naar etsen. Ook in dit geval had men kunnen verwachten, dat er een 17de-eeuwse ets of gravure bestaat, die het portret van Koninck in spiegelbeeld weergeeft, waardoor Geddes' ets dan weer

A. GEDDES, NAAR D. KONINCK D.O., ETS.
PORTRET VAN EEN JONGE MAN.

dezelfde richting vertoont als het schilderij. Een dergelijke prent is mij evenwel niet bekend. Geddes bezat een grote collectie oude schilderijen, tekeningen en prenten, die in 1845 werd geveild ³⁾. Het onderhavige Rembrandtieke portret is evenwel niet met één van de in de veilingcatalogus beschreven stukken te identificeren.

¹⁾ Campbell Dodgson, *The etchings of Sir David Wilkie & Andrew Geddes*, London 1936, nr. 43 (en 44).

²⁾ A. Bredius in *Oud-Holland* 55, 1938, blz. 155, met afb.

³⁾ *Veiling London*, 8 April 1845.

*The Original of an Etched Portrait by A. Geddes
Attributed to Daniel Koninck the Elder,
by H. Gerson.*

*The portrait of a youth published by A. Bredius
in Oud-Holland 55, 1938 and there attributed
to Rembrandt, was etched by Andrew Geddes
(Dodgson nr. 43 44). An attribution, however,
to Daniel Koninck the Elder seems more probable.*